سەوڵ لە بەرمۆدای (خود- عیشق- نیشتیمان) دا ... سۆران محەمەد

لێکۆڵینەوەی رەخنەیی:

سەردەمانێك لەمەوپێش شاعیرانێك هەبوون گیانیان لێك نزیك بوو، بەهۆی ئەوەی هەر چەند بڵاوکراوەیەکی ئەدەبی و کۆڕی ئەدەبی و شوێنی کۆبوونەوەی دیاریکراو هەبوون پێکەوەی گرێ دەدان، ئەوانیش ژمارەیان بە پەنجەکان دەژمێردران، بەڵام مەخابن هەر زوو لێشاوی تەکنەلۆژی ئای تی و گۆڕانکارییە خێراکانی جیهانی سەرمایەداریی ئەو ساتانەی لە زیهن و ژیاندا خێرا کوژاندەوەو شاعیرەکانیشی پەرتکرد هەریەك بەلایەکدا؛ رەنگە لەم ساتەدا هەندێکیانم لەیاد بێت و هەندێکیشیان نا، بۆیە نامەوێت ناوی کەس بهێنم، بەڵام دەتوانم بڵێم شاعیر (سیروان ناشاد) یەکێك بوو لەو دەنگە گەرم و گوڕو پڕ هەڵچوونانەی دەیویست بە شیعر جیهان وێنا بکات.

لەم رۆژانەدا کە دەقی (سەوڵ)ی شاعیر سیروان ناشادم خوێندەوە، توشی رامانی کردم، ئیدی سەرکۆنەی خۆمم کرد کە بۆچی دەقێکی وا سەرنجڕاکێش و پڕ رەهەندو کراوە هیچی دەربارە نەنووسراوە؟ وابزانم ئەو دەقەش دوا دەقی ئەو شاعیرەیە کە چەند ساڵێك پێش ئێستا لە گۆڤاری (نووسەری نوێ) بڵاوبووەوەهو من ئاگاداری بم، دەقێکە لە چەند روویەکەوە جێی تێڕامان و لێکۆڵینەوەو هەڵوێستە لەسەرکردنە. رۆڵان بارت وای دەبینێت: ئەدەب کورتهەڵناهێنێت لە باش و خراپدا، یان پۆلێنکردن و ڕیزکردنی رەگەزەکان، بەڵکو ئەوەیە کە لەرینەوەو جوڵە بەرپا دەکات لەناو پۆلێنە کۆنەکاندا، بۆیە ئەو وای دەبینێت دەق وەستاو نییەو هەمیشە لە جوڵەی بەردەوامدایە کە دەبێتە هۆی تێپەڕاندن و ئاوهاش دەقی چێژبەخش لە لەدەستدانەکانەوە حاڵەت دەخولقێنێت و پشوو دەگۆڕێت بە شەکەتیی.

پاش خوێندنەوەیەکی وردی ئەم دەقە بڕیارمدا لەم لێکۆڵینەوەیەدا ئاستەکانی لێدوان دەربارەی لایەنە جۆراوجۆرەکانی ئەو شیعرە دابەشی ئەم چەند تەوەرەیە بکەم، کە خودی جیاکاریەکان زەمینەخۆشکەری ئەم دەستنیشانکردنە بوون:

1- ئاستەکانی گوتاری شیعریی.، 2- سێکوچکەی بونیاتی مانا. 3 – ئاستەکانی ڕێزمان. 4- ئاستەنگەکانی ناو دەق. 5- پارادۆکسەکان

(لایەنی هونەریی).
ئەم دەقە دادەنرێت بە دەقێکی فرە دەنگ و چێ، کە هەڵگری زیاتر لە ماناو دەلالەتێکە، ئاستەکانی گوتار تیایدا هەڵبەزو دابەزین دەکات لە نێوان لێدوان لە خود، بانگکردنی کەسی نادیار، خودا، شێخ، هاوڕێ، ئەوان، تۆ....
شاعیر لەم شیعرەدا سەرەتاو کۆتا کۆپلەی بە (ماراسا) دەنووسێ، ئیتر ئایا مەبەست لەمە کەسیەتیەکانی ناو شانۆی ماراسادی نووسەر (پیتەر وایس)ی فەرەنسییــە کە لە شەستەکاندا لە واقیعیکی جۆشدراوی شۆڕشدا نووسراوە، پێشی دەگوترێت: (شانۆی شێوێش و کوشتن و گێرانی و شێتی)،کە باس لە ڕۆلی نەخۆشانی دەروونی و ڕۆشنبیری بەرزو توانای داهێنەرانە دەکات ، بە گێڕانەوەی ڕووداوەکانی ناوەوەو دەرەوە، یان ئەوساو ئێستای وڵات.
ناوی (ماراساد)یش پێکهاتەیەکە لە کۆتایی هەردووناوی کەسایەتی ناو شانۆکە : (جان پۆل مارا) و (مارکیز دی ساد) پێکهاتووە، بەڵام دەبێ ئەوەش بڵێین ئەمە هەر گریمانەیەکەو شاعیر رەنگە بۆ خاتری زمانی شیعریی پیتی (د)ی لە کۆتایی ناوەکەدا نەنووسیبێت، یان رەنگــە نــاوێکی جــوانی خەیــاڵی بێــت و شــاعیر وەك تــازەگەرییەك بەکاریهێنــابێت، وەك چۆن ماراســا ساروفــار بورتیکــو – هــوتێلێکی ناوداری ناوچەی (راجکوت) ــە لە هندستان.
بەهەرحاڵ ، ئەم روونکردنەوەیە زیاتر بۆ بەرچاو روونی خوێنەران بوو، ئەگەر نا، ئەوا گەر مانای تریشی هەبێت هیچی ئەوتۆ لە ئاستی دیدو خوێندنەوەی دەقەکە ناگۆڕێت.

/ چۆن دەتوانین ماراسا بەسەر رایەخی دێکە زیبا بخزێنینە نێو
پێچەکانەوە
کە شەلاڵی برینانین/
یەکەم/ ئاستەکانی گوتاری شیعریی:
لەم شیعرەدا بە چڕی بەر کۆمەڵێك دەستەواژەی ماناداری ناسۆراوی دەکەوین لەسەر هەر سێ هێڵی(ویژدان، سۆز، هزر) دەجوڵێن، کە لە پشت هەر یەکەیانەوە سەرگوزشتەو بەسەرهاتێك رەنگە هەبێت، کە شاعیر توانیویەتی بە زمانێکی جوانی شیعریی وەسفەکان بهێنێتەوەو لەگەڵ خۆیدا بە هەڵبەزو دابەزەکانی دەقەکەدا بمانبات و ئەو جیهانە کاولانەمان نیشان بدات کە هەر لە سەرەتای دەقەوە دادو فیغانێکی بی ئاکامیان دەربارە دەکات کە زەمەنیش تیایاندا پەرت بووە بەسەر: (رابردووەکان، ئێستا)دا. لەم جەنجاڵیەدا شاعیر چاوی ئاسۆکانی لێڵ دەبن و سەر ئەوەی ناپەرژێت بیرێك لە نەخشەی پرۆژەکانی داهاتوو بکاتەوە، کاتێك باس لە داهاتووش دەکات هەموو ڕێگاکان لەبەردەمیدا

دەگیر□ن و تاکە وە□ام□ك دەست دەخات کە لەسەر دیوارو دەرگاکانی بەختەوەریی نووسراوە: (هەرگیز)
/ کامەرانی لە نوکتە ئ□کسپایەرەکانی ژیان دەچ□/

*

/ ه□شتا نەمانزانیوە سەرابە □□ی ئەم غوربەتە نامانگەیەن□تە هیچ
لە نزای چەپ□ەکانیش نەگەشتین
ئوم□دی گو□ە دالیاکان بە هە□ەتی هە□د□ریان بردین/
هەرچەندە بشیەو□ت بە کامەرانی بگات، بە□ام ئەفسوس ئەم ئاکامە مەحا□ەو مەگەر هەر داواخوازی ئەوە ب□ت لە راناوی نەناسراوی (ئەو) کە بە مەرگ□کی ه□منی بسپ□ر□ت. (مادام نەیتوانی د□ی چ□لەکەیەك ئاشتکاتەوەو فرم□سکی منا□ەکان بس□□ت و نوزەی م□روولە پانبووەکان ژیر بکاتەوە)
/ خودایە!
تازە د□ی چ□لەکەیەکمان پ□ ئاشت ناکر□تەوە
بە لیواری گ□سەبانەکەوە بوو بە چلوورە
ئیدی فرم□سکی ئەو مندا□ە لیمان خ□ش ناب□
ب□ گوناهــ لە رەحمی زەمەندا مەیی
نوزەی ئەو م□رووڵەیە ناب□□تەوە بە گەورەیی پ□مان ل□نا/
سەیرورەتی تاوان دەرحەق ئەم بوونەوەر و شتە بچوکانە ئیک□یەکی ئازاراوی هەمیشەیی لە زەین و ناخی بە ئاگای شاعیردا ج□ه□شتووە کە هەرگیز چاك ناب□تەوەو هەرگیزیش ناتوان□ت بگە□□تەوە سەریان و بیانگ□□□ت، ئەمەیە دەسەوسانی شاعیر بەرانبەر قەدەری زا□ دەردەخات و خود لەبەردەم ئەم بەرداشە مەزنەدا ز□ر سست و گرم□□ەو ب□توانا و دەروون ساکاو دەب□ت.
بە□ام گەر ب□ینە سەر ش□وەی ئەم مانایە وەك (بونیاتگەراکان) بە مەیدان□کی ئەزمونیی کاری خ□یانی دەزانن، ئەوا دەتوانین بەم ج□رە ش□وە گشتیەکە نیگار بکەین وەك بەرەنجام□کی خو□ندنەوەی ک□پلەکە:

نادادیی لەگە□ لانەوازان—ک□تاییهاتوو——-ئازار——ب□ک□تایی
شاعیر هەر لە سەرەتاوە یەکسەر بە وەسفی موعاناتەکان دەستپ□دەکات پاشان د□تە سەر کارت□کەریی ئەم موعاناتانە لەسەر خودی شاعیرو دواتر د□تە سەر ه□نینەوەی ئازارو بەش□ک لە موعاناتەکانی دەرەوەی خودو هەروەها ئەوانە وەك ئەو خاوەنی زات□کی مەرگەساتاوین، ئەمەش چ□ن کارت□کەریی بووە بەسەر بنیاتنانی ب□هو□دیەکی قوو□ بەسەر شیعرەکەو هەستی شاعیرەوە، جاران□ك دەمانباتەوە ب□ رابردوویەکی دوورو ک□ستەکانی ئەنفال. جاران□کیش دەمانه□ن□تەوە ب□ واقیع□کی

تاڵ بە پەشیمانبوونەوە لە تاوان و سێبەری خیانەت و وێستگەی کاڵبوونەوەو لەدەستدانی قەناعەت و ئایدیاکان کە ساڵانێک لە خەوندانی شاعیردا جموجۆڵیان بووە، ئاوها شاعیر درك بە فەرامۆشکردنی بوونەوەرە لاوازەکان دەکات و سەرکۆنەی خۆی لەسەر دەکات، بەڵام ئەستەمە گێڕانەوەی چرکە ساتەکان و هەڵدانی کۆلارەی منداڵی بە پەتی خۆشنوودیی و بەدەستهێنانەوەی بەرائەتی منداڵی:

/ بەم قرچەی سووتانە ئەسەف کە ناتوانین
کۆلارەکان بە پەتی خۆشنوودی هەڵدەینەوە/

ئاوها سەوڵەکان لە کار دەکەون و لە سێ کوچکەی بەرمۆدای (خود- عەشق- نیشتیمان)دا شاعیر لە دەست و پێ دەکەوێت و تەمی دەسەوسانیی باڵی ڕەشی بەسەر دەقەکەدا دەکێشێت.

دووەم/ سێکوچکەی بونیاتی مانا:

ئەم دەقە بە سەر سێ بابەتی سەرەکیدا دابەش دەبێت، کە هەر یەکەیان تەواوکەری ئەوەی ترەو بە هەرسێکیان سێگۆشەیەك دروست دەکەن و کەشی گشتی قەسیدەکە دەخەمڵێنن، لە هەندێك جێدا خوێنەر دەبێت لە پشت زاراوەکانەوە ئەم سێ ڕەهەندە کەشف بکات، لە هەندێك جێشدا ئاشکرا ڕەهەندەکان ماناکانیان تەعبیر لە خۆ دەکەن و ئاسانتر خوێنەر دەتوانێت بەدەستیان بهێنێت. کە ئەوانیش هەر یەك لە (خود، عەشق، نیشتمان)ن. بەڵام ئەو خاڵەی هەر سێ تەوەرەکە لەخۆی کۆدەکاتەوە دەبێتە خاڵی هاوبەشی نێوانیان بریتییە لە ناسۆرو ئازارو شکست و موعاناتەکان، کە دەتوانین ئا لێرەدا دەستەواژە بەکارهاتووەکانی هەر یەك لەم کۆڵەکانە ڕیز بەند بکەین کە لە شیعرەکەدا بەکارهاتوون تاکو زیاتر بە دنیابینی شاعیر و دۆخی دەروونی شاعیر لە ساتی نووسینی دەقەکەدا ئاشنا ببین.

-خود: / مەملەکەتێکم لە کێس و قۆچ/
-/ نیشتیمان: حەرفێك بوو نەخوێنرایەوە/
– / عیشق: نوشتەیەك بوو بەتاڵکرا/

ئەلف/ خود: وەسفە جۆراوجۆرە بەکارهاتووەکانی خودی بێژەر یان دانەر، زیاتر لەم دەستەواژانەی شاعیردا چڕ دەبنەوە:

(جەستەی سوتاو، لەرزین، پێی شەقار، پێکراو، کفت و کەمجوڵەو کەتوو، سیغاری ژەنگاویم، بەرچنەیەك ژان، بێکۆوزی نێڵەکانم، باڵا شەنگەبی لەرزیو و تەزیو وتۆقیو و ڕچیو، تۆپە بەفرینی وەهم).

بێ/ نیشتمان: نیشتیمان بە هەردوو ڕووە مەجازیەکەی (ناخی شاعیرو نیشتیمانی واقیعی) یان ئەو وێنانەی بۆ نیشتیمان کێشراون لە چەند دەستەواژەیەکدا دەربڕینیان لێکراوە، کە ئەوانیش لەسەر هەمان ڕەزم و ئیقاعی مانا بەرجەستەکراون، کە ئەمانەن:

(تاریکستانی دەڤەری هەڵچو، تەمێکی ڕێ ونکەر، سارای سەراباوی،

بیابانی لماوی، نیشتمانی تەپکە، حەرفێکی نەخوێندراوە، نیشتیمان لالەنگییەکی پاککراو، سەرابە ڕێی غوربەت، ویستگەی کاڵبوونەوە، گێژێکی بە کێمەڵ، دارەمەیت،مەملەکەتی کێس و قێچ)

جیم/ عیشق:

ئەو دەستەواژانەی پەیوەستن بە عەشق و مەعشوقەوە لێرەدا پۆلێن دەکەین، جا ئایا ئەو عەشقە ڕەها بێت و مەعشوقیش زیاد لە زاتێك بێت، یاخود تەنانەت لە دەرەوەی بازنەی مرۆڤیشدا بێت ئاوها بەرجەستە دەبن و لە دەقەکەدا جۆیان پێ دەدرێت، یان بە لەگەڵ دوان یان بە وەسفکردن بەکارهێنرابن:

(سواخم دە و دامپێشە با ئەم درزانە نەبینی، ڕوو وەرگێڕە، سوێرەشکی عیشق، عیشق نووشتەبوو بەتاڵکرا، خواردنەوەی دوا نوزەم لە پیاڵەیەکی شکاودا بخۆرەوە)

لە ئاکامی خوێندنەوەیەکی وردی هەر یەك لە یەکە جوداکانی ئەم سێ ڕەهەندە، دەگەینە یەك ڕاستی ڕەها کە هەر سێ کوچکەکە پێکەوە گرێ دەدات و لە خاڵی (ناسۆرو ئاکامی مەرگەساتە جیاوازەکاندا سێگۆشەیەك پێکدێنن کە من بە (بەرمۆدای ناسۆر) ناوی دەبەم، وەك لە هێڵکاریی ژمارە یەکدا دەردەکەوێت:

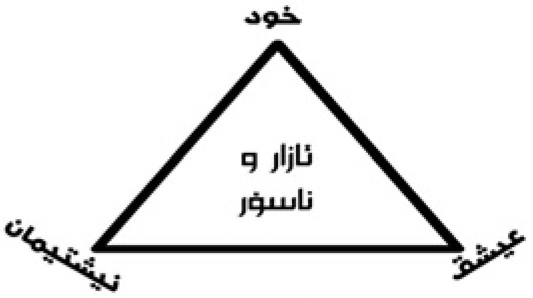

هێڵکاری ژمارە یەك

سێیەم/ ئاستەکانی ڕێزمان:

ناو/ ڕاناو/ جێناوەکان:

گیانی پەژموردەی شاعیر لە سەرجەم کۆپلەو دێڕەکاندا بە شێوەیەکی ڕاستەوخۆو ناڕاستەوخۆ دەردەکەوێت، تەنانەت گۆڕین و هەمەجۆریی ڕاناوی کەسانی بانگکراو وتوێژ لەگەڵکراو ئەم ڕاستییە دەسەلمێنن، کە چۆن شاعیر تەنانەت جارانێك پەنا دەباتە بەر بەکارهێنانی ڕاناوی ئەو، ئیتر بە (ئەو)ێکی ئاڵۆزو نەناسراو دەمێنێتەوە تاکۆتایی دەقەکەو لێرەوە خوێنەر چێژ دەبا لە خەمڵاندن

و دۆزینەوەی حەقیقەتی (ئەو)ی بەکارهاتوو، کێیەو رۆڵی لەم دەقەدا چییە؟ وەك ئەوەی دەڵێت:
(ئێی بەستەزمان) کە رەنگە هەر خودی شاعیریش بێت وەکو منێکی سایکۆلۆژی بووبێتە (ئەو)و وتوێژی لەگەڵدا بکرێت، کە ئەمەش جۆرێکە لە شێوازی مەنەلۆگی شیعریی.

– ناو و جێناوەکان:

* خودایە: 4جار

/ خودایە چ حیکمەتێکە ئەم بوونە
چ سڕێکە ئەم گەردوونە/

*شێخ:

/ ئەی شێخ …دوانوزەم لە پیاڵەیەکی لێو شکاودا بخۆرەوە/

* هاوڕێ 2جار:

/ هاوڕێکانیش لە بیابانێکی لماویدا جێیان هێشتین/

* نەنك 2جار:

/ زیندەگی لە حیکایەتەکانی نەنکم دەچوو نیوە شەوان/

* باپیر:

/ سوتووی جغارە عارەبییەکەی باپیرەم/

* تۆ:

/ وەتدەزانی بەرسیلەی کامەرانی دەچنی/

* من:

/ من تۆزی ئەودیو مێژووم پێوەیە/

* ئەو:

/ جا چۆن کچی پاشای بەختەوەریی مارە بکەین؟/
/ تەعاروفێك لەگەڵ راهیبەیەکدا بکەین/

تێبینی: گەر ورد سەرنج بدەن دەبینن چۆن شاعیر رەشبینییەکان باڵیان بەسەردا کێشاوە، یان وەکو مەحوی رەنگە بە خۆی بڵێت (لەناکەس کاریا) یان (بە زایع چوو لە مالایەعنیا) بۆیە بۆ بەختەوەریی لە دەرەوەی خۆیدا دەگەڕێت، لەکاتێکدا لە زۆرباردا و لای زۆرێك لە زاناکان وا باسکراوە کە لە ناخەوە دروست دەکرێت. کەچی لێرەدا شاعیر تەنانەت پەنا بۆ ئەفسانەکانیش دەبات بەو مەرجەی بگاتەوە بەختەوەریی. ئەو بەختەوەرییەی هیوا دروست دەکات و مانا بە ژیان دەبەخشێت.. رەنگە ئەم حاڵەتی هەستکردن بە تاوانیش بەس دەروونی بێت و ئاوهاش لای شاعیر چەکەرەی کردبێت.

*** ئێمە:**

/ تۆپە بەفرینەکانی وەهمین بەسەرخۆدا دادەچۆڕێین /

□

هەروەها کاراکتەری ئاژە□ە لاوازو بچوك و پاکو د□□ف□نەکانیش کە ه□مای ئازادی و سادەیی و جوانین ب□بەش نەبوون لەم دەقەدا وەکو کەرەسەیەکی دەو□ەمەندی رازاندنەوەو گەیاندنی ماناکانی دەق کە ئەوانیش:
(کەو، سو□سکە، ماسی، پ□□، با□ندە، م□رووولە)ن.

4چوارەم/ ئاستەنگەکانی ناو دەق:

وەك چ□ن شاعیر لەسەرەتاو دوا ک□پلەدا لە پ□کردنەوەی پ□چەکان بە دوای خەمی فریاد□ەس عەودا□ دەب□ت، لە کات□کدا زەمین رایەخی د□کە زییەو برینانیش شەلالی خو□نن، ئەوا شاعیر رووبەرووی چەند ئاستەنگ□کی جودا دەب□تە کە ب□سکی ل□دەب□ن و هەموو سات□ك ج□ر□کی جیاواز ناهوم□دیی ت□دا دەچ□ن کە لە ک□تاییدا هەر ئەوەمان ب□ دەم□ن□تەوە لە گەورەیی ئازارەکان رابم□نین و لەگە□ شاعیردا بەشداری ک□سپ و خەمەکان بین، تا کەم□ك باری سەرشانی سوک ب□ت.
لە سەراپای تانوپ□ی دەقەکەدا ئەم ئاستەنگانە دەردەکەون و هەر جار□ك لە و□نەیەکی شیعری جیاوازو مانایەکی تراژیداویدا خ□یان نمایش دەکەن:
/ بەم قیبلە نوما ژەنگاوییەوە چ□ن لە تاریکستانی ئەم دەڤەرە هە□چووە □□ دەرکەین
کە غەریقی بەحری تاوانین/
*
/ لە کام رەزا بەرچنەیەك ژانی یاقوتییت چنی ل□م بگە□□
کە بەسەر کەلاوەیەکی سوتاوەی گەرم□ندا کەوتی من □ازە چاو خ□□ەم□شییەکەم/
ئەم توخمانەش ئاوها دابەش دەبن و لیکدانەوەیان ب□ دەکر□ت:
(1- قیبلەنومای ژەنگاوی: نەخشە□□ی جو□ان و د□زینەوەکان.
2-دەڤەری هە□چوو: بەمانای شو□ن وەك سەنتەر□ك ب□ سەرل□ت□کچوون.
3-خیانەت: لەسەر ئاستە جیاوازەکان و کەسایەتییەکان.
4- گوناهـ: لەسەر ئاستی خودی وتو□ژکەرو دانەر.
5- موعاناتەکان و مەرگەساتەکان: بەرەنجامی ک□ی ئەو 4 پ□کهاتەی سەرەوەن کە شاعیر وەکو زات و بابەت توشی قەیرانی هیواو بەختەوەریی د□ت) وەك دە□□ت:
/ ئەی پاشماوەی مەرگەساتەکان
روو وەرگ□□ە فریای ب□ک□وزی ن□□ەکانم ناکەوی
سیغارە ژەنگاویەکەی □□ژگارم/

کە لێرەشدا دەتوانین بە هێڵکاری ژمارە دوو ئەم مەبەستە زیاتر روون بکەینەوە:

هێڵکاری ژمارە دوو

پێنجەم/ پارادۆکسەکان (لایەنی هونەریی):

لەم دەقە شیعریەدا بەر چەند پارادۆکسێکی نوێ دەکەوین، کە زیاتر وێنە شیعریەکان تازە دەکەنەوەو بەهای ئیستاتیکی دەقەکە بەرز دەکەنەوە، کە لە وێنەی شیعری سەرنجڕاکێشدا جێیان کراوەتەوەو ئاماژە بەم دوو وێنەیە دەدەین:

1. / وەرە هاوڕێ لە ژێر ئەم (بی)یە رەزا قورسەدا
دیژلەمەیەکی کامەرانی فڕێ کەین/
لای هەموو شاعیرانی تر (داربی) بە رووە جوان و شێخەکەی بەکاردێت و دەشوبهێنرێت، بەڵام لێرەدا بە هۆی دنیابینی و کەشی رەشی قەسیدەکەوە (دار بی)یەکانیش رەزایان قورسە، لە لایەکی ترەوە هەمیشە چای تاڵ ناخۆش و دڵتنەگکەرە، کەچی لێرەدا بەکاردێت وەك هێڵکاری فراهەمهێنانی کامەرانی، کە ئەمەش مەحاڵەو مانا لەم پارادۆکسەدا پێچەوانە دەکاتەوەو ئاوها کۆکراونەتەوە:
داربی: ناشرین—دیدگای مەرگەساتاویی
چای تاڵ: کامەرانی—— کەواتە خۆشی و ناخۆشیەکان هەر یەکن کە تاڵن

*

2. / شاتووەکانی فیراق لێرە بەر دەگرن

درەختەکانی موعانات هەمیشە سەوز/

جارێکی تر شاتوو و درەخت مایەی ئاسوودەیی و گەشەو خۆشیهێنە، بەڵام لێرەدا بە پێچەوانەی مانای خۆیانەوە سوودیان لێبینراوە بە خستنە پاڵی فیراق و موعانات بۆ هەردووکیان، کە دووبارە ئەمەش هەر خزمەت بە سیاقی گشتی ماناو کەش و دیدگای شیعریی شاعیر دەکات. کە تونراوە لە شوێنی خۆیاندا شیاو بەکاربهێنن و شاعیر داهێنانیان تیا بکات:

3- ئەودیوی رەشبینی:

ئەوەی لای زۆربەمان خوێندراوەتەوەو زانراوە بەکارهێنانی خۆڵەمێشی(ماتریال)ە بۆ جەسەدی(ماتریاڵ) و وەکو دوو هاوتا بەکاردێن و بەمەش مانا باوەکەی بەدیدێنێت، کەچی زۆر ناوازانە لێرەدا بەر ئەو مەجازە ناوازەیە دەکەوین کە رادەی تراژیدی و ناسۆرەکان چۆن نەك بەس ئێسقانی کون کردووە، بەڵکو ڕۆحی (میتافیزیك)یشی سووتاندووەو کردوویەتی بە خۆڵەمێش کە ئەمە بەس لە دنیای فانتازیدا دەخەمڵێنرێت، ئەمەش رەوانبێژییەکی جوانە بۆ دەرخستنی ڕۆژەی قوربانی و سووتان. لیرەدا شاعیر داوا دەکات و بە هاوڕێیەك کە نازانین کێیەو لە چ ئاراستەیەکەوە هاوڕێی شاعیرەو لەسەر چ ڕێیەك ڕۆژێك لە ڕۆژان کۆبوونەتەوە یان لە دۆخی ئێستادا هاوڕێن (چونکە لە دەقەکەدا باس نەکراوە) بەلام ئاوها بە شێوەیەکی فانتازیائامێز داوای لێدەکات:

/ ببە نەرمە(با)یەکی تەزیو خۆڵەمێشی ئەم ڕۆحە بڵەقسێنە/

سەرچاوەکان:

....

Roland Barthes ,The Pleasure of the Text.. Translated by: Richard Miller, 23rd prnt-1

Marat/Sade Written by Peter Weiss, 2012-2

3-گۆڤاری نووسەری نوێ . ژمارە 65. تشرینی یەکەمی 2013، هەولێر.